

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

4.Bf.98/2023/15.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. június 20. napján tartott nyilvános ülésen kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az emberkereskedelem büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2022. november 23. napján kihirdetett 11.B.38/2021/155. számú ítéletét megváltoztatja.

Az emberi szabadság elleni bűncselekmények közül 1 rendbeli a Btk. 192. § (2) bekezdésébe ütköző, a (3) bekezdés b) és i) pontjai szerinti emberkereskedelem büntettének minősül.

Terhelt1 vádlott szabadságvesztés büntetését 12 (tizenkét) évre enyhíti, a büntetést a vádlottal mint visszaesővel szemben tekinti kiszabottnak.

A vádlott helyesen 2019. december 11. napjáig volt őrizetben, 2019. december 12. napjától letartóztatásban.

A vagyonelkobzás összecszerűségét 1.033.500,- (egymillió-harmincháromezer-ötszáz) forintban állapítja meg.

A vádlottól lefoglalt készpénzt a Budapest Környéki Törvényszék BL00160/2021/1. letéti számon tartja nyilván.

A tárgyalási határnapok között feltünteti a 2022. június 15-ét is.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztésbe a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt is beszámítja.

Mellőzi a 2700 település¹, Múzeum utca 2. szám alatti lakcím tartózkodási helyként történő feltüntetését, a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézetet tényleges tartózkodási helyként jelöli meg.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Budapest Környéki Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék) a 11.B.38/2021/155. számú ítéletében Terhelt¹ I. rendű vádlottat (a továbbiakban: vádlott) bűnösnek mondta ki 2 rendbeli emberkereskedelem büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 192. § (2) bekezdés, (3) bekezdés a), b), i) pont, (4) bekezdés b) pont] és kerítés büntetében [Btk. 200. (1) bekezdés, (3) bekezdés].

[2] Halmazati büntetésül a vádlottat 16 év szabadságvesztésre és 9 év közügyektől eltiltásra ítélte, valamint vele szemben 1 millió forint összegre vagyonelkobzást rendelt el.

[3] A szabadságvesztést fegyház fokozatban rendelte végrehajtani, és megállapította, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Az előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította.

[4] Elrendelte a helységli Járásbíróság 14.Fk.94/2013/20. számú ítéletében kiszabott 1 év 6 hónap szabadságvesztés végrehajtását, továbbá megszüntette a Budapest Környéki Törvényszék 11.Fk.64/2012/36. számú ítéletében kiszabott 1 év 6 hónap szabadságvesztés végrehajtása során alkalmazott feltételes szabadságot.

[5] A vádlottól lefoglalt 103.000,- forint lefoglalását megszüntette, azt a bűnügyi költség és a vagyonelkobzás biztosítására visszatartotta. Rendelkezett további dolgok lefoglalásának megszüntetéséről és kiadásáról, illetve azoknak az iratok között történő kezeléséről.

[6] Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 477.923,- forint bűnügyi költség megfizetésére.

[7] Az ítélet ellen az ügyészség a vádlott javára enyhítésért, a szabadságvesztés tartamának mérséklése, a vádlott a büntetés enyhítése, míg a védő elsődlegesen a vádlott bizonyítottság hiányában történő felmentése, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

[8] Az ügyészségi fellebbezés írásos indokolása szerint az enyhítő és a súlyosító körülmények valóban a középértéket jelentősen meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabását indokolják, azonban a törvényszék a szabadságvesztés tartamát nem az 5 évtől – a halmazati szabályok miatt – 15 évig terjedő büntetési tételkereten belül szabta ki, így annak mérséklése szükségszerű. Ezért indítványozta a kiszabott büntetés enyhítését, egyidejűleg a vádlott visszaesői minőségének megjelölését.

[9] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség (a továbbiakban: fellebbviteli ügyészség) a felterjesztett ügyiratokkal együtt megküldött BF.276/2021/56. számú átiratában az ügyészség fellebbezését fenntartotta, a vádlott javára bejelentett jogorvoslatokat a büntetés enyhítésére vonatkozó részében alaposnak értékelte.

[10] Érvelése szerint a törvényszék az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó eljárási szabálysértést nem valósított meg, azonban kérte figyelembe venni, hogy a 2022. október 25-én tartott tárgyalásról a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 444. § (2) bekezdés b) pontja alapján egyidejű jegyzőkönyvezés helyett készített kép- és hangfelvételen hitelesítés nem található, a Be. 445. § (9) bekezdésében írtaknak megfelelően készített írásbeli jegyzőkönyvkivonat pedig kizárólag a Be. 445. § (1) bekezdésben foglalt adatokat és a tárgyaláson történtek rögzítését tartalmazza. Ilyen esetben a Be. 444. § (6) bekezdés alapján a kép- és hangfelvétel minősül jegyzőkönyvnek, viszont azt az egyes büntetőeljárási cselekményekre és a büntetőeljárásban részt vevő személyekre vonatkozó szabályokról szóló 12/2018. (VI.12.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 63. § (5) bekezdése szerint hitelesíteni kell. Ennek három munkanapon belül a digitális kép- és hangfelvétel elektronikus aláírásával vagy a felvételen elektronikus bélyegző elhelyezésével kell megtörténnie. A kép- és hangfelvételek CD lemezen MP4 Video File formátumban állnak rendelkezésre, és azok – a felvételek tanúsága szerint – nem a cég4 által üzemeltetett elnevezésű videokonferencia rendszerrel készültek. Márpedig a jogszabályban meghatározott módon elvégzett hitelesítés nélkül az egyidejű írásbeli jegyzőkönyvezés helyett készített kép- és hangfelvétel jegyzőkönyvként nem vehető figyelembe, ezért a hitelesítést a törvényszék által pótolni szükséges. A hitelesítés értelemszerűen a jogszabályban előírt határidőn túl lesz megoldható, de érdemi jelentősége a hitelesítés megtörténtének van, a határidő túllépése legfeljebb relatív eljárási szabálysértésként értékelhető. Mindezek miatt indítványozta, hogy az ítéltábla a Be. 596. § (1) bekezdés a) pontja alapján intézkedjen a kép- és hangfelvétel hitelesítésének törvényszék általi pótlása iránt.

[11] Az elsőfokú ítélet indokolásának a vádlott korábbi büntetéseinek adataira vonatkozó megállapításait – figyelemmel a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelésére és a feltételes szabadság megszüntetésére vonatkozó ítéleti rendelkezésekre – több ponton kérte kiegészíteni.

[12] Kifejtette azt is, hogy az elsőfokú ítélet a tényállás 3. pontjában írt cselekmény esetében a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontja alapján részben megalapozatlan, ugyanis a

vádlott bevétele tekintetében hiányos. E részleges megalapozatlanság meglátása szerint a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint az ügyiratok tartalma alapján orvosolható. tanú3 sértett és tanú1 tanúvallomása alapján kérte annak megállapítását, hogy a vádlott legalább 32.500,- forinttal gazdagodott. E körben arra hivatkozott, hogy a legkedvezőbb öt – ezek közül négy 30 perces, egy 60 perces együttlétért fizető – vendéggel számolva, tanú3 prostitúciós tevékenységének eredménye összesen 70.000,- forint volt (4x12.000,- forint plusz 22.000,- forint), amelyet csökkenteni kell a tanú1 által tanú3nak utazásra biztosított 5.000,- forinttal, valamint – a bevételnek a vádlott és tanú19 között fele-fele arányban történő megosztására tekintettel – a bevétel felével.

[13] Elírási hibaként utalt az elsőfokú ítélet [26] bekezdésében írt dátumra, az helyesen 2019. március 10-e.

[14] Úgy ítélte meg, hogy a törvényszék a bizonyítékokat az ügyiratok tartalma szerint vette számba, azokat egyenként és összességében értékelte, az egyes vallomások hiteltérdemlőségének vizsgálata során logikai hibát nem vétett, és okszerű indokát adta annak, hogy a tényállást miért elsődlegesen a sértettek vallomására alapította, illetőleg milyen okból vetette el a vádlott védekezését. Két értelemzavaró elírássra hívta fel a figyelmet az elsőfokú ítélet [424] és [285] bekezdései kapcsán: a tárgyaláson a tanúként kihallgatott tanú19 – a kamerafelvétellel szemben – azt állította, hogy *tanú4* támadt a vádlottra, míg a pszichológus szakértő tanú2 sértett tanult *tehetetlenségéről* számolt be. Az elsőfokú ítélet [445] bekezdésében írtakat kérte kiegészíteni azzal, hogy a vádlott részesült tanú3 prostitúciós tevékenységének a hasznából, a szexuális szolgáltatások árát is ő határozta meg.

[15] Egyetértett a vádlott bűnösségére levont következtetéssel és a cselekmények büntetőjogi minősítésével. Hangsúlyozta, hogy a bűnösség megállapítását támadó védelmi fellebbezés a bizonyítékok felülmérlegelését célozza, így az a Be. 591. § (1) bekezdésében és az 593. § (2) bekezdésében írtakból következően nem foghat helyt.

[16] Az elsőfokú ítélet indokolását szükségesnek tartotta kiegészíteni a halmazati büntetési tételkerettel, amely öt évtől tizenöt évig tartó szabadságvesztés, erre tekintettel mutatott rá arra, hogy a kiszabott szabadságvesztés tartama törvénysértő.

[17] A büntetékiszabás során további súlyosító körülményként kérte értékelni a vádlott visszaesői minőségét, a cselekményeinek részben közeli hozzátartozója sérelmére történő elkövetését. A súlyosító körülmények miatt indokoltnak tartotta a vádlottal mint visszaesővel szemben a középértéket meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabását.

[18] Törvényesnek találta a szabadságvesztés végrehajtási fokozatával, a feltételes szabadságra bocsátás kizártságával, a közügyektől eltiltás kiszabásával, a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelésével, valamint a korábbi büntetés végrehajtás során alkalmazott feltételes szabadság megszüntetésével kapcsolatos ítéleti rendelkezéseket.

[19] A vagyonelkobzásnak a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja alapján történt elrendelésével ugyancsak egyetértett, azonban annak összesszerűségének megállapítása során

kérte figyelembe venni a tényállás 3. pontjában írt cselekménnyel összefüggésben megszerzett összeget is.

[20] Az elsőfokú ítélet bevezetőt részét szükségesnek látta kiegészíteni a 2022. július 15-ei tárgyalási hatánnappal, míg a rendelkező részben írt személyi adatokat pontosítani azzal, hogy a fogva tartás helye a vádlott tényleges tartózkodási helye.

[21] Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet változtassa meg az alábbiak szerint:

- helyesbítse, illetőleg egészítse ki az előéleti adatokat és a tényállást, valamint javítsa ki az indokolás elírásait,
- a szabadságvesztés tartamát mérsékelje,
- a büntetést visszaesővel szemben kiszabottként jelölje meg,
- a vagyonekbevételek összegét 1.032.500,- forintban állapítsa meg,

egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

[22] A vádlott új meghatalmazott védője a 2023. június 16-án előterjesztett beadványában fenntartotta a korábbi védő fellebbezésének céljait és az elsőfokú bírósági eljárásban előadott védőbeszédében foglaltakat.

[23] Álláspontja szerint nem alap nélküliek az eljáró bíró kizárása és a jegyzőkönyv kijavítása iránt az elsőfokú bírósági eljárásban előterjesztett indítványok, ugyanis benne is aggályok merültek fel a törvényszék pártatlansága és elfogulatlansága kapcsán.

[24] Kifogásolta, hogy a védelem nem rendelkezik a 2022. október 25-én tartott tárgyalásról jegyzőkönyvezés helyett készített kép- és hangfelvétellel, illetőleg a jegyzőkönyv írásos kivonatával; ezek kiadását a törvényszék megtagadta. E körben nem értett egyet a fellebbviteli ügyészségnek a kép- és hangfelvételek hitelesítésére irányuló indítványával, az elkövetett mulasztás álláspontja szerint nem pótolható. Ezért indokoltnak látta a kép- és hangfelvételnek a bizonyítás anyagából történő kirekesztését. Hangsúlyozta, hogy – védence tájékoztatása szerint – tanú2 sértett a tanúként történő kihallgatása alatt a tárgyalótermet elhagyta, és csak azt követően folytatta a vallomástételt, hogy a bíró személyesen utánament és meggyőzte. Ez idő alatt a tárgyalás megszakadt, amely nem csak a jegyzőkönyv hitelességét érinti, hanem az egész büntetőeljárás pártatlanságát kérdőjelezi meg, egyidejűleg a bírói elfogultság bizonyítéka. Mindezek okán a védő kérte, hogy az ítéltábla adja ki számára a kérdéses kép- és hangfelvételt, vagy azt rekesse ki a bizonyítás anyagából.

[25] Kifejtette azt is, hogy az ítéleti tényállás a rendelkezésre álló bizonyítékok tévesen értékelésén, illetőleg helytelen következtetéseken alapul. tanú1 és tanú2 sértettek által

előadottak oly mértékben voltak önmagukkal, más tanúk vallomásaival, valamint az egyéb bizonyítékokkal ellentétesek, hogy a tényállás 1. és 2. pontjában írt cselekmények kapcsán a vádlott bűnösségét nem lehetett volna a sértettek vallomására alapítani. A sértettek vonatkozásában készült igazságügyi pszichológus szakértő szakvéleményeinek tartalma is kétséges, a törvényszék az abban foglaltakat gyakorlatilag „hozzáigazította” ahhoz a koncepcióhoz, hogy a vádlott emberkereskedelmet valósított meg, holott a szakvélemények ezt nem támasztották alá. Más tanúk vallomása vagy okirati bizonyíték nem állt rendelkezésre, amely a vádlott védekezését cáfolná, illetőleg a bűnössége irányába mutatnának. Sérelmezte, hogy a törvényszék alaptalanul utasította el a védelem által megjelölt bizonyítékok (pl. tanúvallomások) megvizsgálását, másrészt a bizonyítékokat nem megfelelően értékelte, ugyanis azok zárt láncolata nem állapítható meg. Ezen okok miatt úgy ítélte meg, hogy a tényállást a vádlott vallomására kell alapítani, és ennek megfelelően azt rögzíteni, hogy a tényállás 1. és 2. pontjaiban írt cselekmények elkövetése nem bizonyítható.

[26] A védő szerint abban az esetben sem minősíthetők emberkereskedelem büntettének e cselekmények, ha a vádlottnak azokban való tevőleges magatartását az ítéltábla is megállapíthatónak találná. A vádlott az emberkereskedelem törvényi tényállási elemeit nem valósította meg, cselekményei legfeljebb üzletszerűen elkövetett kerítés büntettként minősülhetnek. Az emberkereskedelem és a kerítés egyaránt megvalósíthatók „másnak megszerzéssel” mint elkövetési magatartással, az elhatárolásuk során annak van jelentősége, hogy ez a kerítés esetében haszonszerzés céljából történik, míg az emberkereskedelemnél kizsákmányolási céllal, azaz a kiszolgáltatott helyzetbe hozott, vagy kiszolgáltatott helyzetben tartott sértett e helyzetének kihasználásával történik az előny szerzésére törekvés végett (Kúria BFV.II.1.474/2018/9. számú határozata). Jelen ügyben az irányadó tényállás szerint a kizsákmányolási cél nem állapítható meg, így a törvényszék tévesen minősítette a cselekményt emberkereskedelem büntettének. Rámutatott arra is, hogy a törvényszék az ítélete jogi indokolásában felsorolta az emberkereskedelem megállapításának szempontjait, de azt nem illesztette a vádlotti cselekvőséghez, ekként a valós indokolással adós maradt.

[27] A fellebbezés enyhítésre irányuló része tekintetében – hivatkozva a büntetési célokat és a büntetéskiszabási elveket tartalmazó büntető anyagi jogi rendelkezésekre, valamint a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. számú Büntető Kollégiumi véleményben (a továbbiakban: 56. BK vélemény) foglaltakra – azt adta elő, hogy a törvényszék az enyhítő körülményeket hiányosan tárta fel. Kérte a vádlott javára értékelni, hogy a szülei segítségével gondoskodik kiskorú gyermekei eltartásáról, immár negyedik éve van letartóztatásban, továbbá az elkövetést megkönnyítette, hogy a sértettekben megvolt a szándék a prostitúciós tevékenység végzésére. Nem értett egyet azzal, hogy a törvényszék a huzamosabb elkövetési időt súlyosító körülményként értékelte.

[28] Meglátása szerint az enyhítő körülmények nyomatéka, a cselekmények valós tárgyi súlya és vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség – figyelemmel a büntetési célokra és a büntetéskiszabási elvekre – a szabadságvesztés tartamának nagymértékű enyhítését indokolják.

[29] Mindezekre tekintettel a védő indítványozta, hogy az ítéltábla változtassa meg az elsőfokú ítéletet, és

- elsődlegesen a tényállás 1. és 2. pontjaiban írt cselekmények tekintetében a Be. 593. § (1) bekezdés b) pontja alapján állapítson meg eltérő tényállást, és e bűncselekmények miatt emelt vád alól bizonyítottság hiányában mentse fel a vádlottat;
- másodlagosan a vádlott által elkövetett cselekményeket minősítse 3 rendbeli kerítés büntettének [Btk. 200. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], ezzel összhangban a szabadságvesztés tartamát oly mértékben mérsékelje, hogy az a középértéket ne érje el;
- harmadlagosan változatlan tényállás és jogi minősítés mellett – a további enyhítő körülmények figyelembe vételével – a vádlottal szemben kiszabott büntetést jelentős mértékben enyhítse akként, hogy az a középértéket ne érje el.

[30] A nyilvános ülésen a védő tárgyalás kitűzését és bizonyítás felvételét indítványozta, arra hivatkozva, hogy a vádlott a másodfokú bírósági eljárásban vallomást kíván tenni. Indítványának elutasítását követően a perbeszédében a fellebbezés írásos indokolásának lényegét ismertette, azt annyiban egészítette ki, hogy a szabadságvesztés törvénysértő tartama is az eljáró bíró elfogultságát támasztja alá.

[31] A vádlott a felszólalásában azt nyilatkozta, hogy nem kényszerítette a sértetteket prostitúciós tevékenység végzésére, közösen egyeztek meg szexuális szolgáltatás nyújtásában, amely kapcsán a kerítés büntettének elkövetését elismeri. Nem vitatta azt sem, hogy vitatkoztak a sértettekkel, ennek során egy-két pofon el is csattant, amelyet már nagyon megbánt. Kifogásolta az elsőfokú bírósági eljárás kapcsán azt, hogy a tárgyaláson nem lehetett jelen a sértettek kihallgatásánál, így nem is reagálhatott az általuk előadottakra, ezért sem tett vallomást a törvényszék előtt. Kérte figyelembe venni, hogy a sértettek vallomásában számos ellentmondás volt, mivel volt olyan nyilatkozatuk is, amely szerint nem voltak bezárva, illetőleg nem voltak kényszerítve prostitúciós tevékenységre. A tényállás 1. és 2. pontjaiban írt cselekmények emberkereskedelem büntettéként történt minősítésével nem értett egyet, kérte azok kerítés büntettéként való minősítését, egyidejűleg a szabadságvesztés tartamának a törvényes tételkereten belül történő megállapítását.

[32] Az ítéltábla nem adott helyt a védőnek a tárgyalás kitűzése és bizonyítás felvétele iránt előterjesztett indítványának, ennek megfelelően az elsőfokú ítéletet a Be. 599. § (1) bekezdése szerint nyilvános ülésen bírálta felül. Az a körülmény, hogy a másodfokú bírósági eljárásban a vádlott élni kívánt a vallomástétel jogával, nem indokolta tárgyalás tartását. A vádlottnak a nyomozás során és az elhúzóódó elsőfokú bírósági eljárásban tartott számos tárgyalási határnapon lehetősége volt az érdemi védekezése előterjesztésére, vallomás tételére, ezzel – saját döntése alapján – csak részben élt: a nyomozás során gyanúsítottként csak a tényállás 2. és 3. pontjaiban írt cselekmények tekintetében tett vallomást, a tárgyaláson pedig élt a vallomástétel megtagadási jogával, viszont a távollétében kihallgatott sértettek felolvasott vallomásaira észrevételeket tett. A nyilvános ülésen a felszólalásában előadottak utólag sem indokolták bizonyítás felvételének elrendelését, illetőleg e célból tárgyalás kitűzését a másodfokú eljárásban.

[33] Az ítéltábla az enyhítésre irányuló fellebbezéseket alaposnak találta, továbbá a tényállás 1. pontjában írt cselekmény jogi minősítését a vádlott javára megváltoztatta.

[34] Az ítéltábla a Be. 590. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. A védő a fellebbezését nem csupán a Be. 583. § (1) bekezdés a) és b) pontjaiban írt célok tekintetében terjesztette elő, ezért nem volt helye az elsőfokú ítélet Be. 590. § (3) bekezdése szerinti korlátozott felülbírálatának. Ennek megfelelően a másodfokú felülbírálat kiterjedt az eljárási szabályok megtartásának, az elsőfokú ítélet megalapozottságának, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására és az intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezések, valamint az indokolás helyességének a vizsgálatára is [Be. 590. § (2) bekezdés].

[35] Megállapítható, hogy az elsőfokú bírósági eljárásban nem történt olyan a Be. 608. § (1) bekezdés a-d) és f) pontjaiban írt abszolút eljárási szabálysértés, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a törvényszéknek új eljárásra utasítását indokolná. A törvényszék törvényesen volt megalakítva, a hatáskörét nem lépte túl, az illetékességi szabályokat nem sértette meg, a kizárt bíró az ítélet meghozatalában nem vett részt, a tárgyaláson az ügyész, a vádlott és a védő részt vettek, továbbá az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel nem volt ellentétes.

[36] Az elsőfokú bírósági eljárásban a védő és – hozzá csatlakozva – a vádlott a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontjában írt okra alapítottan („bíróként nem járhat el, akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható”) az ügyben eljáró bíró kizárását célzó indítványt terjesztett elő, amelyet a Budapest Környéki Törvényszék másik bírása a 2022. május 15-én meghozott 7.Bpk.22/2022/6. számú végzésével – mint alaptalant – elutasított. A védő azért élt kizárási indítvánnyal, mert úgy ítélte meg, hogy az eljáró bíró a 2022. február 7-én tartott tárgyalási napon „pártos” magatartást tanúsított, a tanúként történő kihallgatása során tanúl sértettet irányította a vallomástételben, gyakorlatilag a tanú „szájába adta” a válaszokat, akadályozta a védő munkáját, sőt emelt hangon oktatta ki a védőt, hogy a bíróság dönti el, mire és hogyan válaszoljon a tanú. A védő a kizárási indítványában azt is kifogásolta, hogy az eljáró bíró a kihallgatás alatt engedélyezte tanúl sértett számára, hogy a segítőként érdekében eljáró ügyvéddel a tárgyalótermen kívül konzultáljon, noha a segítő csak az eljárási jogairól tájékoztathatja a tanút. Az új védő alaposnak találta a korábbi kizárási iránti indítványt, de ő maga az eljáró bíró pártosságának és elfogultságának a bizonyítékát látta a kiszabott szabadságvesztés törvénysértő tartamában, továbbá abban is, hogy a 2022. október 25-én tartott tárgyalási napon a tárgyalótermet elhagyó tanú2 sértett után ment, és meggyőzte őt a vallomástétele folytatására.

[37] A kizárási megtagadásáról szóló határozat indokolása lényegében a következőket tartalmazta. Az eljárási jogok tiszteletben tartása, a jogok és köteleességek érvényesülésének biztosítása elsődlegesen a bíró feladata, aki ennek tanúl sértett esetében – különleges bánásmódot is biztosítva – eleget tett. Az eljáró bíró csakugyan figyelmen kívül hagyta a Be. 179. § (3) bekezdésében írt előírásokat, amikor a kihallgatás során engedélyezte a sértett számára a segítővel a tárgyalótermen kívül történő egyeztetést, ugyanis a segítő a kihallgatást követően jelezhetne volna esetleges észrevételeit. Ebből azonban nem következik a bíró elfogultsága, a sértett melletti elköteleződése, az ügybe való érzelmi bevonódása.

A tanú kihallgatása során a tanúzási figyelmeztetések megismétlése, a jogszabályi előírások tanúban történő tudatosítása helyénvaló, mindez nem járt olyan hatással, hogy a tanú (el)hallgatással szabadult volna a tényleges kihallgatásától.

A választ magában foglaló kérdésfeltevésre való védői hivatkozás konkrétumok hiányában nem érhetett célt. A tanúkihallgatás során a védő meg nem engedett stílusban kifogásolta a bíróról a tilalmazott kérdéseket, az e körben rendreutasítást tartalmazó, de szintén nem szerencsés megfogalmazású bírói kijelentés sem a pártosságot igazolja, ugyanis az lényegében a védői kifogást elutasító válasz volt. Az eljáró bíróról a védelem indítványai közül többnek helyt adott, több tanú esetében az első kérdés lehetőségét is átengedte a védőnek. A bíróról nem köteles az ügyesség, a vádlott és a védő valamennyi bizonyítási indítványának helyt adni, azok elutasítása nem alapozza meg az elfogultság megállapítását, a döntéseit az ítéletében kell megindokolnia.

[38] Az ítéltábla az eljáró bíróról elfogultságára hivatkozó védői felvetések kapcsán rámutat, hogy a bíróság, a bíróról pártatlansága, elfogulatlansága valóban a tisztességes eljárás alapkövetelményei közé tartozik, ezt az Alaptörvény is deklarálja: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, *független és pártatlan bíróság* tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül bírálja el” (XXVIII. cikk). Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a bíróság függetlensége és pártatlansága olyan általános jogelv, amely a legalapvetőbb emberi jogok közé tartozik [25/2017.(X.17.) AB határozat]. Az eljáró bíróról esetleges elfogultságának nem csak abból a szempontból van jelentősége, hogy érvényesül-e a büntetőügyben a tisztességes eljárás nemzetközi egyezményekben is megfogalmazott követelménye, hanem azért is, mert kizárt bírónak az ítélet meghozatalában való részvétele az ítélet feltétlen hatályon kívül helyezését eredményezi. A pártatlan, elfogulatlan bíróról az eljárás résztvevőinek személyére tekintet nélkül bármilyen illetéktelen külső befolyástól mentesen, kizárólag meggyőződésének megfelelően bírálja el az ügyet. A relatív, a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontjában írt kizárási ok fennállására történt hivatkozás esetén különös gonddal vizsgálandó, hogy utalnak-e az ügy körülményei a bíróról elfogultságára. Azt a törvényi feltételt, miszerint az ügy elfogulatlan megítélése valamely bírótól nem várható, csak az adott konkrét ügy valóságos tényei alapján lehet megállapítani, és csak olyan feltárt adatok alapján, amelyek a bíróról pártatlansága iránt észszerű (megalapozott) kételyt ébresztene alkalmasak (EBH 2014.B.4.).

[39] Az ítéltábla egyetértett a kizárást megtagadó határozat indokolásában foglaltakkal a tekintetben, hogy a kizárási indítványban jelzett körülmények nem alapozták meg a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott kizárási ok fennállását. A törvényszék igen részletes bizonyítást vett fel, ennek során a védelem által előterjesztett bizonyítási indítványok többségének is helyt adott; egyetlen esetben, a tanú sértett kihallgatásán történtek (a segítővel tárgyalótermen kívül történő konzultáció engedélyezése, a tanúzási figyelmeztetések többszöri megismétlése, bizonyos kérdések megtiltása) nem igazolják a bírói elfogultságot. A tényállás 3. pontjában írt, tanú3 sértett sérelmére elkövetett cselekményben tanúlet is gyanúsítottként hallgatták ki, ennél fogva a 2022. február 7-én tartott tárgyaláson tanúként történő kihallgatása, illetőleg a kérdés során a mentességi jogát is figyelembe kellett venni. Egyébként e körben az elsőfokú ítélet [158] bekezdése nyilván elírás miatt tévesen tartalmazza, hogy tanúlet mentességi jog nem illette meg; ez a kérdéses bekezdés második mondatából ki is derül („azonban a kioktatása után nem kívánt azzal élni.”). Amennyiben a tanú a tárgyaláson egyáltalán nem vagy nem pontosan emlékszik azokra a tényekre, amellyel kapcsolatban kihallgatják, nem kifogásolható, hogy az eljáró bíróról ismerteti (felidézi) számára a korábban tett vallomása ide vonatkozó részét, ugyanez a teendő akkor is, ha a tanú vallomásai között ellentétek tárhatók fel. Helyénvaló a tanúnak arra történő figyelmeztetése

is, hogy inkább mondja ki, ha nem emlékszik a feltett kérdésben megjelölt körülményekre, minthogy valótlan tartalmú vallomást tegyen, amelynek büntetőjogi következményeit a tanúzási figyelmeztetések is tartalmazzák. Nincs alapja tanú2 sértett kihallgatásán történetekre vonatkozó védelmi felvetésnek sem, ugyanis a 2022. október 25-én tartott tárgyaláson nem az eljáró bíró, hanem az ügyész ment a tárgyalóteremből távozó a sértett után, és a bíróság épülete előtt meggyőzte arról, hogy önként térjen vissza, ne kelljen őt erre – a kikerülő rendőrök igénybevételeivel – kényszeríteni. Egyébként a hivatkozott szituáció annak folytán alakult ki, hogy a sértettet elkísérő, a tárgyaláson hallgatóságként jelenlévő élettárs hangosan közölte távozási szándékát, amely ellen tanú2 azonnal tiltakozott, majd – az eljáró bíró határozott tiltása ellenére – követte az élettársát, elhagyva a tárgyalótermet. Tehát nem arról volt szó, hogy a tanú meg kívánta volna tagadni a vallomástételt, hanem az aktuális érzelmi állapotának hatása alá került, melyhez képest az ügyész fellépése észszerű volt. A megfelelő és elvárt magatartás tanúsítása érdekében segített a sértettnek, hogy vallomását folytathassa és egy új határra ne a rendőrség útján kelljen őt elővezettetni. A büntető anyagi törvénysértéssel a büntetési tételkeret felső határát meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabását csakugyan orvosolni kell, azonban e körülmény sem alkalmas az eljáró bíró elfogultságának megállapítására.

[40] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla nem látott a büntetőügyben olyan tényt, amely a törvényszék pártosságát vagy elfogultságát alátámaszthatná.

[41] A törvényszék nem valósított meg olyan relatív eljárási szabálysértést, amely lényeges hatással lett volna az eljárás lefolytatására, a vádlott bűnösségének megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására, és amely a Be. 609. § (1) bekezdése alapján ugyancsak az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolná.

[42] A vádlott és a védő a törvényes jogait, ezen belül a kérdezési, észrevételezési és indítványtételi jogukat korlátozás nélkül gyakorolhatták, a törvényszék a bizonyítás törvényességére vonatkozó rendelkezéseket betartotta, a bűnösség megállapítása, a cselekmények Btk. szerinti minősítése és a büntetés kiszabása tekintetében az indokolási kötelezettségének eleget tett [Be. 609. § (2) bekezdés a), b) és d) pont].

[43] A törvényszék a tárgyaláson a különleges bánásmódot igénylő sértettek védelme érdekében, kihallgatásuk tartamára a Be. 526. § (3) bekezdése alapján törvényesen távolíttatta el a vádlottat. A törvényszék a sértettek tárgyaláson tett vallomásának lényegét a vádlottal később ismertette, így az abban foglaltakra a vádlott reflektálhatott, amit egyébként meg is tett észrevételek formájában. Értelemszerűen ilyen esetben szembesítés foganatosítására nem volt lehetőség. E körülményekre tekintettel – szemben a felszólalásában előadottakkal – a vádlott védekezési joga nem sérült.

[44] A törvényszék a folytonos tárgyalás egyetlen napján, 2022. október 25-én alkalmazta a Be. 444. § (2) bekezdés b) pontjában írt rendelkezést, amely szerint az eljárási cselekményről egyidejűleg végzett jegyzőkönyvezés helyett kép- és hangfelvétel készíthető. E rendelkezés együtt értelmezendő a Be. 444. § (6) bekezdésében foglaltakkal, amely előírja, hogy a (2) bekezdés b) pontja szerint készített kép- és hangfelvétel jegyzőkönyvnek minősül, amit jogszabályban meghatározott módon kell hitelesíteni.

[45] A kérdéses tárgyalási napról egyidejű jegyzőkönyvezés helyett készített kép- és hangfelvétel megfelelt Rendelet 56. § (1) bekezdésében foglalt előírásnak: a kamera elhelyezése, illetőleg az eljárási cselekmény elvégzése úgy történt, hogy a kép- és hangfelvételen az eljárási cselekmény szempontjából jelentős valamennyi esemény, körülmény és nyilatkozat visszaidézhető módon észlelhető, az eljárással érintett személyek (így a tanúként kihallgatott tanú2 sértett és tanú19 is) azonosíthatók. A törvényszék eleget tett a Be. 445. § (9) bekezdés a)-c) pontjaiban foglalt előírásnak is, elkészítette a jegyzőkönyv írásbeli kivonatát, amely a Be. 445. § (1) bekezdésében írt adatokat, a vádlott és a tanúk kihallgatásának, valamint az ügyészi perbeszéd kezdő időpontját, valamint az eljárás folyamán hozott nem ügydöntő végzéseket (tanúk útiköltségének megállapításáról, tanú2 tanú személyi adatainak zárt kezeléséről hozott végzések) tartalmazza.

[46] A fellebbviteli ügyészség az átiratában azt kifogásolta, hogy a Rendelet 63. § (5) bekezdésében foglalt előírás ellenére nem történt meg három napon belül a kép- és hangfelvétel elektronikus aláírással vagy a felvételen elektronikus bélyegző elhelyezésével történő hitelesítése.

[47] Az ítéltábla álláspontja szerint, amennyiben a kép- és hangfelvétel a cég4 által üzemeltetett elnevezésű videokonferencia rendszerrel készül, nincs szükség a Rendelet 63. § (5) bekezdése szerint történő hitelesítésére, mivel olyan a cég4 által telepített végpontok közötti zárt rendszerről van szó, amely kapcsán a manipuláció lehetősége eleve kizárt.

[48] Jelen ügyben – figyelemmel a felvételek jellegére – nem vitatható a fellebbviteli ügyészség megállapítása, amely szerint a kép- és hangfelvétel nem a elnevezésű videokonferencia rendszerrel készült, ezért a felvétel hitelesítése nem mellőzhető. A törvényszék által – az ítéltábla felhívására – 2023. május 8-án adott tájékoztatás szerint a tárgyalási napról jegyzőkönyvezés helyett készített kép- és hangfelvétel a Központi Médiatárba került feltöltésre, amely a törvényszéken a hitelesítés egyetlen módja, ebből is következően az ügyben eljáró bíró elektronikus aláírással vagy elektronikus bélyegzővel nem rendelkezik.

[49] Annak a kérdésnek a kategorikus eldöntése, miszerint a Központi Médiatárba feltöltés, illetőleg annak a BIIR programban való elhelyezése megfelel-e a Rendelet 63. § (5) bekezdésben előírt hitelesítési követelménynek, nem szükségszerűen tartozik a felülbírálat során vizsgálándó eljárási kérdések közé. Nem hagyható ugyanis figyelmen kívül, hogy az ügyiratban felelhető adathordozón (CD lemez) is rögzített kép- és hangfelvétel a kérdéses tárgyalási napon történeteket folyamatosan mutatja. A törvényszék két esetben szakította meg a Be. 444. § (5) bekezdése alapján a kép- és hangfelvételt: először, amikor – a már írtak szerint – tanú2 sértett a bíró engedélye nélkül, sőt tiltása ellenére elhagyta a tárgyalótermet, második esetben, amikor az ügyész rövid szünetet kért a perbeszédre való felkészülésre. A tárgyalás folyamatos rögzítése folytán teljességgel kizárható a felvétel megvágásának vagy más módon történő manipulálásának a lehetősége, ezért a Be. 445. § (1) és (2) bekezdéseiben foglalt tartalmi követelményeknek is megfelelő kép- és hangfelvétel – amennyiben a hitelesítés körében történt is formai hiba – a felülbírálat során is felhasználható, ugyanis a felvétel alapján tanú2 és tanú19 tanúkihallgatása kapcsán a tárgyaláson részt vevő személyek, a tanúzási figyelmeztetések, a tanúknak a figyelmeztetésekre adott válasza, a tanúk tárgyaláson tett vallomása, a bíró által felolvasott korábbi vallomásaik, a tanúkhöz intézett

bírói, védői és ügyészi kérdések, valamint a tanúk által arra adott válaszok, – tanú2 sértett mint különleges bánásmódot igénylő tanúnak a védelme érdekében a kihallgatás tartamára a tárgyalóteremből eltávolított [Be. 526. § (3) bekezdés] – vádlott nyilatkozatának tartalma egyértelműen, aggálymentesen megállapíthatók.

[50] Mindezekre tekintettel a felvétel hitelesítésének esetleges elmaradása sem minősülhet olyan eljárási szabálysértésnek, amely lényeges hatással lett volna az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására (intézkedés alkalmazására), ennek folytán az elsőfokú ítéletnek a Be. 609. § (1) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését indokolná. Ugyanezen okok miatt nem indokolt a kérdéses tárgyaláson tanúként kihallgatott tanú2 sértett és tanú19 elítélt vallomásának a bizonyítás anyagából történő kirekesztése sem.

[51] Az ítéltábla nem látott okot a nyilvános ülésnek azon okból történő elhalasztására, hogy a kép- és hangfelvétel tartalmát – annak kiadása útján – a vádlott új meghatalmazott védője is megismerhesse; márpedig erre vonatkozóan három munkanappal a kitűzött nyilvános ülés előtt előterjesztett kérelem teljesítése csak a nyilvános ülés elhalasztásával lenne biztosítható. A vádlott még az elsőfokú ítélet felterjesztése előtt megszüntette a korábbi védő meghatalmazását, és védelmének ellátásával új védőt bízott meg, akinek elégséges idő állt rendelkezésére, hogy a 2023. március 29-től az ítéltáblán lévő ügyben előterjessze a kép- és hangfelvétel kiadása iránti kérelmét. Ki kell emelni azt is, hogy sem a korábbi, sem a jelenlegi védő nem indítványozta a 2022. október 25-ei tárgyalási határnapon felvett bizonyítás kiegészítését, illetve a bizonyítási cselekmény (tanúkihallgatások) megismétlését. E körülményekre tekintettel – az egyébként a korábbi védő jelenlétében megtartott – egyetlen tárgyalásról jegyzőkönyvezés helyett készített kép- és hangfelvételnak a védő részére történő kiadása, és emiatt a nyilvános ülés elhalasztása a büntetőeljárás további indokolatlan elhúzódását eredményezné. Természetesen a kérdéses kép- és hangfelvételek védő részére történő kiadásának nincs akadálya. Az ítéltábla azt is figyelembe vette, hogy tanú2 sértett a 2022. október 25-én tartott tárgyaláson lényegében ugyanazt a terhelő vallomást adta el, amelyet már megtett a nyomozás során is. Az ítéltábla e sértett tárgyaláson tett vallomásának tartalmi ismertetését – a későbbiekben írtak szerint – csupán azért látta szükségesnek, hogy a sérelmére megvalósított bűncselekmény releváns részletei tekintetében a vádlottat terhelő vallomásai egyezősége kimutatható legyen.

[52] Eljárási hibaként értékelendő, hogy a törvényszék a 2022. július 5-án tartott tárgyalási napról készített jegyzőkönyvben – a Be. 445. § (2) bekezdés c) pontjában írtak ellenére – nem rögzítette a lejátszott (bemutatott) kamerafelvétel lényeges tartalmát, csak az elsőfokú ítélet [317]-[337] bekezdéseiben foglaltakból derül ki, hogy a törvényszék szerint az intézmény1 biztonsági kamerája által rögzített felvételen mi volt látható. Mindez a tényállás megalapozottságát azért nem érintette, mert az elsőfokú ítélet indokolásában megállapított események teljes összhangban voltak a nyomozó hatóság által a felvétel megtekintését követően 2020. október 22-én készített hivatalos feljegyzésben foglaltakkal (*nyomozati irat I. kötet 827-831. oldal*), tanú2 sértett és tanú4 tanú vallomásával, így a bizonyíték tényleges tartalma kapcsán aggályok nem merültek fel.

[53] Az elsőfokú ítélet indokolásának a személyi körülményekre vonatkozó tények megállapítását felvezető része azzal pontosítandó, hogy a vádlott nem csak a nyomozati

szakban, hanem a 2021. május 4-én tartott első tárgyaláson is nyilatkozott – egyébként a törvényszék által rögzítettekkel egyezően – az iskolai végzettségéről, szakképzettségéről, családi állapotáról, az általa korábban végzett munka jellegéről és jövedelméről, vagyoni viszonyairól (2. alszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal 3. bekezdés).

[54] A vádlott korábbi büntetéseire vonatkozó adatok helyesbítésre, kiegészítésre szorultak. A Kecskeméti Járásbíróság a 2015. január 7-én kihirdetett és – a Kecskeméti Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.96/2015/12. számú határozata folytán – 2015. április 30-án jogerőre emelkedett 9.B.145/2014/31. számú ítéletében a 2012. augusztus 19-én elkövetett rablás büntette miatt a vádlottat 2 év szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Ebben az ítéletben kiszabott szabadságvesztést, illetőleg az elsőfokú ítélet [6] és [8] bekezdéseiben írt szabadságvesztéseket a helységi Járásbíróság a 2016. október 17-én jogerős 1.Beü.67/2016/2. számú ítéletével összbüntetésbe foglalta, az összbüntetés tartamát 3 év 8 hónap szabadságvesztésben állapította meg. E szabadságvesztést a vádlott 2017. szeptember 26-án töltötte ki, de nem szabadult, mert fogamatba vették az elsőfokú ítélet [5] bekezdésében írt – helyesen – *1 év 6 hónap* szabadságvesztés végrehajtását, amelyből 2018. november 11-én bocsátották feltételes szabadságra, egyúttal elrendelték a pártfogó felügyeletét. Az elsőfokú ítélet [8] bekezdésében írt elítélés 2016. január 25-én emelkedett jogerőre. Az elsőfokú ítélet [7] bekezdésében írt ítéletben a helységi Járásbíróság lopás büntette és más vagyon elleni bűncselekmények miatt szabta ki az 1 év 6 hónap szabadságvesztést, amelynek végrehajtását 3 év próbaidőre függesztette fel, amely próbaidő – figyelemmel a szabadságvesztések folyamatos töltésére, illetőleg azokból 2018. november 18-án történt feltételes szabadságra bocsátásra – a Btk. 86. § (2) bekezdése alapján meghosszabbodott 2021. november 17-ig. A korábbi büntetésekre vonatkozó adatok, illetőleg azok kiegészítései megalapozzák a vádlott visszaesői minőségét, a helységi Járásbíróság 1.B.135/2013/81. számú ítéletében kiszabott 1 év 6 hónap szabadságvesztés végrehajtásának elrendelését, a Budapest Környéki Törvényszék 11.Fk.64/2012/34. számú ítéletében kiszabott 1 év 6 hónap szabadságvesztés végrehajtása során alkalmazott feltételes szabadság megszüntetését, illetőleg annak megállapítását, hogy a vádlott a jelen ügyben kiszabott szabadságvesztésből nem bocsátható feltételes szabadságra.

[55] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú ítéletnek a Be. 592. § (1) bekezdés a) és b) pontjai szerinti teljes megalapozatlansága nem áll fenn, a törvényszék a tényállás felderítésére és megállapítására vonatkozó kötelezettségét teljesítette.

[56] A büntetőeljárás során részletes bizonyítást folytatott le, ennek keretében

- kihallgatta a vádlottat, tanú1 és tanú2 sértettet, képviselő5, tanú13, tanú4, tanú11, tanú8, tanú9, képviselő2, képviselő3, tanú6 tanúkat, illetőleg ugyancsak tanúként a jelen ügyben korábban jogerősen elítélt tanú19ot;

- felolvasta a Be. 527. § (2) bekezdés a) pontja alapján tanú14, tanú15, tanú17, tanú5, tanú6, tanú7, tanú16 tanúk, valamint a Be. 527. § (1) bekezdés a) pontja alapján az eljárás alatt elhunyt tanú3 sértett és tanú10 tanú korábbi vallomását;

- ismertette szakértő1 igazságügyi pszichológus szakértő által a vádlott, tanú1 és tanú2 sértettek vonatkozásában készített szakvéleményeket, a szakértőt a 2022. február 7-én tartott tárgyaláson meg is hallgatta;

- ismertetéssel, felolvasással, lejátszással, illetve bírói szemle keretében elvégzett felmutatással a tárgyalás anyagává tette nyomozás során beszerzett tárgyi bizonyítási eszközöket, okiratokat: a szemle jegyzőkönyveket, tanú1 és tanú3 vonatkozásában kiállított ambuláns lapokat, az intézmény1 biztonsági kamerája által készített felvételt, rendőri jelentést, a vádlott mobiltelefonján talált telefonos üzeneteket és tanú1 sérüléseiről készült fényképek, a vádlott márkanév1 és márkanév2 típusú mobiltelefonjaiban lévő SIM és micro SD kártyán talált adatokat, a vádlott által tanú1nek írt leveleket, az Interpol tájékoztatásait, bérleti szerződéseket, a cég1 tájékoztatását, a cég2 által szolgáltatott adatokat.

[57] További bizonyítás felvételére a másodfokú eljárásban nem volt szükség.

[58] Az ítéltábla egyetértett a fellebbviteli ügyészség álláspontjával, miszerint az elsőfokú ítélet a 3. tényállási pont tekintetében részben megalapozatlan, azonban nem a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontjában, hanem a c) pontjában írt okból, az ítéleti tényállás ellentétes a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával.

[59] A törvényszék a tényállás 3. pontja esetében tanú3 szexuális szolgáltatását igénybe vevő személyek számának meghatározásakor nem fogadta el a sértett feljelentésében és tanúvallomásában foglaltakat, amelyek egyébként egyezően tartalmazták, hogy 2019. november 28-a és 2019. november 30-a között a település1i ingatlanban kb. 14-15 kuncsaftot fogadott. Az elsőfokú ítélet indokolásából nem állapítható meg, hogy a törvényszék a kuncsaftok számát – szemben a vádiratban foglaltakkal (kb. öt-hat) – miért „legfeljebb öt-tíz” személyben határozta meg. A tényállásból, különösen annak a kuncsaftok számával, a bevételnek a vádlott és tanú19 közötti fele-fele arányban történő megosztásával, a vádlott 72.000,- forint összegű bevételeivel és tanú3 esetében a prostitúciós tevékenység önkéntes végzésével kapcsolatos ténymegállapításaiból is az következik, hogy a törvényszék a tényállás 3. pontjában írt cselekmény tekintetében elsődlegesen tanú1 tanúvallomására támaszkodott. Egyébiránt ezzel az ítéltábla is egyetértett, figyelemmel arra, hogy tanú1 a tanú3val kapcsolatos események kapcsán a sértetthez képest többletinformációkkal rendelkezett, továbbá – a kuncsaftok száma (kb. öt-hat) mellett – részletesen beszámolt az átvett pénzösszegekről (szombaton 50.000,- forint, vasárnap 22.000,- forint), a kuncsaftok által igénybe vett szexuális szolgáltatások időtartamáról (szombaton 30 perces kuncsaftok voltak, vasárnap egy 60 perces kuncsaft volt) is. Az időközben bekövetkezett halála folytán a sértettnek a tárgyaláson történő kihallgatásával és esetlegesen tanú1el történő szembesítésével a vallomásaik közötti kisebb ellentét nem volt tisztázható. Ezért az ítéltábla álláspontja szerint nincs ok arra, hogy a tényállásban tanú3 kuncsaftjainak száma ne tanú1 tanúnak a törvényszék által is elfogadott vallomása alapján kerüljön meghatározásra (azaz öt-hat személy). A sértett által végzett szexuális szolgáltatásokból származó bevétel teljes összegszerűségét ugyanakkor – szemben a fellebbviteli ügyészség átiratában foglaltakkal – nem a kuncsaftok száma és a szexuális szolgáltatások tartama, hanem tanú1 által konkrétan megjelölt összeg alapján célszerű megállapítani 72.000,- forintban. Még akkor is, ha ez nem feleltethető meg az együttlét után fizetendő 10 perc/8.000,- forint, 30 perc/12.000,- forint és 60 perc/22.000,- forint tarifáknak. A 72.000,- forintból viszont csakugyan le kell vonni azt az 5.000,- forintot, amelyet – egyező vallomásaik szerint – tanú1 a 2019. november 30-án átvett

22.000,- forintból utazási költségre visszaadott tanú3nak, továbbá figyelembe kell venni azt is, hogy a sértett szexuális tevékenységből származó bevétel fele-fele arányban megosztásra került a vádlott és tanú19 között.

[60] Az ítéltábla a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint a bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján akként helyesbíti a tényállás 3. pontját az elsőfokú ítélet indokolásának [74] és [78] bekezdésében, hogy tanú3 öt-hat személynek nyújtott szexuális szolgáltatást, e sértett prostitúciós tevékenysége eredményeként a vádlottnak 33.500,- forint bevétele keletkezett.

[61] Ezen túlmenően – nyilvánvaló elírás miatt – a tényállás 1. pontja esetében az elsőfokú ítélet [26] bekezdésében írt időpontban az évszámot 2019-re kellett javítani.

[62] A tényállás e kisebb helyesbítésekkel megalapozott, mert felderített, hiánytalan, irathű és téves logikai következtetésekről mentes, így azt az ítéltábla – figyelemmel a Be. 593. § (3) bekezdésében foglaltakra – irányadónak tekintette az ítélet felülbírálata során

[63] A törvényszék a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában foglalt előírásnak megfelelően megjelölte azokat a bizonyítékokat, amelyekre a döntését alapozta. Az ítéltábla ugyanakkor szükségesnek tartotta néhány személyi bizonyíték tartalmi ismertetésének kiegészítését.

[64] tanú1 sértett helység5ben történt kihallgatásának napját 2019. december 23-ra pontosítja (*tanúkihallgatási jegyzőkönyv, nyomozati irat I. kötet 101-105. oldal*). E tanúnak a tényállás 3. pontjában írt cselekmény vonatkozásában 2019. december 9-én tett vallomásaiban arról is beszámolt, hogy 2019. november 29-én (szombaton) tanú3hoz kb. négy-öt kuncsaft érkezett, akik fél órás kuncsaftok voltak, és ezzel tanú3 50.000,- forint körüli pénzüsszeget keresett, míg másnap délelőtt egy kuncsaftja volt, aki egy óráért 22.000,- forintot fizetett, amelyet ő tanú3tól át is vett (*tanúkihallgatási jegyzőkönyv, nyomozati irat I. kötet 111. oldal 4. bekezdés, 112. oldal 1. és 4. bekezdés*). tanú1 valójában a 2020. május 26-án tartott tanúkihallgatásán mondta azt, hogy tanú3nak a második napon két kliense volt, ugyanekkor azt is állította, hogy az első nap egy-két vendége volt (*tanúkihallgatási jegyzőkönyv, nyomozati irat I. kötet 141. oldal 3. bekezdés*).

[65] tanú2 sértett a 2022. október 25-én tartott tárgyalási napon a következőkről számolt be. Attól a naptól kezdve, amikor a csárdánál beszállt a gépkocsiba, a vádlott „rabszolgája” lett, a vádlott fogva tartotta, folyamatosan bántalmazta (ökölrel ütötte a fejét és egyéb testrészét, lábbal testszerte rugdosta), rendszeresen – többek között élete kioltásával – fenyegette, kényszerítette a prostitúciós tevékenységre, meghatározta a tarifákat, továbbá a szexuális szolgáltatásokért kapott pénzt elvette. A vádlott akkor vált erőszakosabbá, amikor kibérelték a településli lakást, ahol a prostitúciós tevékenységét kellett végeznie, de már korábban is bántalmazta őt. Nem tudott tőle elszabadulni, részben félelemből, részben amiatt, mert mindig együtt voltak (a kuncsaftok fogadása alatt a vádlott a lépcsőházban várakozott), ha pedig a vádlott valahova elment, rázárta a lakás ajtaját. Két esetben tudott megszökni: először helység3ba ment az édesanyjához (a zárban felejtett kulccsal tudta kinyitni az ajtót), második alkalommal összeköltözött tanú4nal (az ajtó nyitva maradt vagy a zárban ismét benne maradt a kulcs), ezután már saját akaratából folytatta a prostitúciót. Az első szökés után félelemből ment vissza a vádlotthoz, mivel már a családját is megöléssel fenyegette, több telefonos üzenetet is küldött, amelyek részben fenyegetést tartalmaztak. A korábbiakkal

egyezően számolt be a helység3ban és a kecskeméti intézmény1ben történekről, utóbbi eset után szakadt meg végleg a vádlottal a kapcsolata, ekkor tett ellene feljelentést. Előadása szerint képviselő2, a vádlott édesanyja megkereste őt, és veréssel fenyegette arra az esetre, ha nem vonja vissza a feljelentését. A vádlott is fenyegette veréssel és megöléssel, sőt fotókat is küldött, amelyeken tanú1 a felismerhetetlenségig össze volt verve. Ezután félelemből tette meg írásban, majd szóban a vádlott számára kedvező vallomását, amelyek tartalmát képviselő2 határozta meg (így azt is, hogy tanú4t és tanú17t hibáztassa a feljelentésért), aki arra hivatkozott, hogy erről a vádlott akkori védőjével is egyeztettek. tanú4 is megkereste őt azzal, hogy tegyen a vádlottra kedvező vallomást. Védői kérdésre válaszolva, azt is előadta, hogy tanú1et személyesen nem ismerte, vele nem találkozott, korábban pedig azért állította, hogy a vádlott élettársa volt, mert egy lakásban éltek, de valójában a vádlott a stricije volt. A 2020. március 31-én történt kihallgatásakor is félt. Egyébként a törvényszék az elsőfokú ítélet [247] bekezdésében helyesen rögzítette, hogy tanú2 sértett a nyomozás során tett vallomásai közül csak a vádlottat terhelő vallomásokat, illetőleg vallomásrészleteket tartotta fenn.

[66] tanú3 sértett a 2019. december 10-én történt kihallgatásán arról is nyilatkozott, hogy a kuncsaftoknak az együttlétek kapcsán 10 percért 8.000,- forintot, 30 percért 12.000,- forintot, 60 percért 22.000,- forintot kellett fizetniük (*tanúkihallgatási jegyzőkönyv, nyomozati irat I. kötet 179. oldal 5. bekezdés*).

[67] képviselő5 tanú a 2021. október 26-án tartott tárgyalási napon nem csak fényképről, hanem – a vádlott jelenléte folytán – „élőben” történt felismerésre bemutatás során sem ismerte fel a vádlottat (*50. alszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2-3. oldal*).

[68] Az elsőfokú ítélet [277]-[280] bekezdéseiben megjelölt tanú8 tanú a 2021. november 11-én tartott tárgyaláson arról is nyilatkozott, hogy ő maga tanú2on bántalmazás jeleit nem látta, nem tűnt fel neki, hogy félt volna, de a sértett nem igazán szólalt meg (*60. alszámú tárgyalási jegyzőkönyv 1-2. oldal*).

[69] képviselő2 tanúvallomása az elsőfokú ítélet [299] bekezdésében annyiban egészítendő ki, hogy a 2021. november 16-án tartott tárgyaláson tanú1et „kis hazudós kislánynak” nevezte (*60. alszámú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal*).

[70] E kiegészítések a bizonyítékok értékelését és a megállapított tényállást egyébként nem érintik.

[71] Az elsőfokú ítélet írásba foglalása során kisebb gépelési hibák történtek, ezek közül – miként arra a fellebbviteli ügyészség helyesen hivatkozott – kettő tekinthető értelemzavarónak, amely feltétlenül javítást igényelt. Ennek megfelelően az ítéltábla helyesbíti az elsőfokú ítélet [285] bekezdésében tanú19 tárgyaláson tett tanúvallomásával kapcsolatos megállapítást azzal, hogy „tanú4 támadt rá I. rendű vádlottra”, míg a [424] bekezdésében a pszichológus szakértői vélemény kapcsán tett megállapítást azzal, hogy „a sértettnél a tanult *tehetetlenség* jelei észlelhetők voltak”.

[72] A törvényszék maradéktalanul eleget tett a bizonyítás általános szabályai között meghatározott előírásnak is, amely szerint a bíróságnak a bizonyítékokat egyenként és

összességükben kell értékelnie [Be. 167. § (4) bekezdés]. Ítélete indokolásában hiánytalanul jelölte meg azokat a bizonyítékokat, amelyekre a döntését alapozta, majd részletesen adott számot arról, hogy a tényállás megállapításánál mely bizonyítékot és miért, vagy miért nem fogadott el [Be. 563. § (3) bekezdés d) pont]. Az ítélet indokolásából megismerhető a bírói meggyőződés kialakulásának az a logikai folyamata is, amely a bizonyítás eredményének megállapításához vezetett. A törvényszék bizonyíték-értékelő tevékenysége koherens, logikai hibáktól mentes volt, abban iratellenes megállapítások nem voltak feltárhatók.

[73] A törvényszék a tényállás 1. és 2. pontjában írt cselekmények esetében a vádlott cselekvőségére vonatkozó ténymegállapításokat okszerűen alapította elsődlegesen tanú1 és tanú2 sértettek terhelő vallomásaira. E sértettek a sérelmükre elkövetett bűncselekmények kapcsán közvetlen bizonyítékot szolgáltattak, amelyet bizonyos rész-cselekmények tekintetében egyéb személyi és tárgyi bizonyítékok (tanú14, tanú15, tanú4, tanú9, tanú20, tanú11 tanúk vallomása, tanú1 sérüléseiről készült ambuláns lap és a vádlott telefonján talált fotók, a vádlott által tanú1nek írt levelek, az intézmény1 biztonsági kamerája által rögzített felvételek), valamint az igazságügyi pszichológus szakértő szakvéleményei is alátámasztottak. Utóbbiaknak tanú2 és tanú1 tekintetében nem csupán a sérelmükre elkövetett cselekményre vonatkozó állításaik élményszerűsége, személyes átéltsége miatt volt jelentőségük, hanem az áldozattá válásuk, a viselkedésük, befolyásolhatóságuk lehetséges okaival kapcsolatban is meggyőző magyarázatot szolgáltattak. A nyomozati szakban valóban mindkét sértettnek volt a vádlottra nézve kedvező nyilatkozata is, azonban ennek oka feltárára került: a sértettek e vallomásaikat részben a vádlott, részben a hozzátartozói komoly fenyegetéseinek hatására tették, és azokat a tárgyalási szakban már nem is tartották fenn. Egyébként a sértettek úgy számoltak be egyezően a sérelmükre elkövetett cselekményekről, a vádlottat jellemző magatartásról, a bántalmazások módjáról és okairól, a fenyegetései tartalmáról, hogy egymást személyesen nem is ismerték, márpedig ez csak tovább erősíti állításaik bizonyító erejét. A vádlott vallomásaira nem lehetett a tényállást alapítani, mert ő maga csak szűkebb körben terjesztett elő érdemi védekezést, amit pedig előadott, azt a rendelkezésre álló – a fentiekben hivatkozott – bizonyítékok egyértelműen cáfolták. A hozzátartozói tanúvallomásaikban olyan kedvező színben próbálták feltüntetni a vádlottat, amely egyáltalán nem állt összhangban az előéletével, a korábbi bűncselekményeivel, de különösen a település1i élelmiszerboltban, a kecskeméti hotelben és a helység3i ingatlannál tanúsított – az ügyben érdektelen tanúk által leírt, a kamerafelvétel által igazolt – magatartásával, így e mentő vallomásokat a törvényszék helyesen vetette el. A fentiekben kifejtettek miatt csakugyan nem volt ok kétségbe vonni a sértettek szavahihetőségét, a terhelő vallomásaik tartalmi hitelességét. E tényállási pontok esetében a felmentést célzó védelmi fellebbezés gyakorlatilag a törvényszék által elfogadott és értékelt bizonyítékok átértékelését célozza, amely megalapozott tényállás esetén nem vezethetett eredményre.

[74] A tényállás 3. pontjában írt cselekmény esetében a törvényszék figyelembe vette a Be. 7. § (4) bekezdésében foglalt alapelvet, miszerint a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére. Ennek megfelelően elsődlegesen nem tanú3 sértett által szolgáltatott, a cselekménynek ugyancsak az emberkereskedelem büntettként minősítése irányába mutató terhelő adatokat vette figyelembe, hanem tanú1 tanúvallomását (ennek eredményeként minősítette a vádlott cselekményét kerítés büntettként). Mindezek mellett is megállapítható, hogy a vádlottnak e tényállási pontban írt cselekmény kapcsán előterjesztett védekezését tanú3 sértett és tanú1 tanú, valamint a sértett sérüléseiről készült ambuláns lap egyértelműen cáfolták.

[75] Mindezekre tekintettel az ítéltábla valamennyi tényállási pont esetében egyetértett a törvényszéknek a vádlott bűnösségére vont következtetésével.

[76] A vádlott terhére megállapított cselekmények jogi minősítése túlnyomórészt megfelel a büntető anyagi jogi rendelkezéseknek és az ítélkezési gyakorlatnak, a jogi indokolás helytálló, az csupán kisebb kiegészítésre szorult. A kizsákmányolás fogalmával kapcsolatban kifejtettek – a kiszolgáltatott helyzet vonatkozásában felhozott egyéb példák ellenére is – illeszthetők a vádlotti magatartáshoz. E körben a törvényszék utalt a kizsákmányolással kapcsolatos értelmező rendelkezésre, de a Btk. konkrét rendelkezésének a felhívása elmaradt. Az elkövetéskor hatályos Btk. 192. § (8) bekezdése szerint kizsákmányolás a kiszolgáltatott helyzetbe hozott vagy helyzetben tartott sértett e helyzetének kihasználásával előny szerzésére törekvés.

[77] A törvényszék a jogi indokolásában elmulasztotta a Btk. 2. §-a alapján elvégezni a büntető törvény elkövetés idején és elbíráláskor hatályos rendelkezéseinek összevetését, amely már csak azért sem lett volna mellőzhető, mert az emberkereskedelem büntettének törvényi tényállása 2020. július 1-jén – a korábbiakhoz képest – jelentősen módosult. E tekintetben a jogi indokolás kiegészítésre szorult.

[78] A Btk. 2. § (1) bekezdése szerint a bűncselekményt – a (2)-(3) bekezdésében foglalt kivételekkel – az elkövetés idején hatályban lévő büntető törvény szerint kell elbírálni. A (2) bekezdés alapján, ha a cselekmény elbíráláskor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új büntető törvényt kell alkalmazni.

[79] Jelen ügyben nem volt ok a Btk. elbíráláskor hatályos Különös Részi rendelkezéseinek alkalmazására, ugyanis azok alapján a tényállás 1. és 2. pontjaiban írt cselekmények súlyosabban, öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő emberkereskedelem és kényszerszermunka büntettének [Btk. 192. § (2) bekezdés b) pont, (4) bekezdés, (5) bekezdés d) pont] minősülnének. A 2020. július 1-jén hatályba lépett rendelkezés szerint emberkereskedelem és kényszerszermunka büntette miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki mást rendszeres előny szerzése céljából munkavégzésre, munka jellegű tevékenység végzésére, egyéb szolgáltatásra erőszakkal vagy fenyegetéssel kényszerít [Btk. 192. § (2) bekezdés b) pont]. Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt szexuális cselekmény végzése érdekében követi el, büntett miatt öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő [Btk. 192. § (4) bekezdés]. A büntetés a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény esetén öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, a (4) bekezdésben meghatározott bűncselekmény esetében öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha több ember sérelmére követik el [Btk. 192. § (5) bekezdés d) pont]. Helyesen járt el tehát a törvényszék, amikor a vádlott terhére megállapított bűncselekményeket az elkövetéskor hatályos Btk. szerint minősítette.

[80] Kétségtelen, hogy a vádlott haszonszerzés céljából szerezte meg másoknak tanúl és tanú2 sértettet szexuális cselekmények végzésére, evégett erőszakot és fenyegetést is alkalmazott, azonban olyan további tényállási elem (kizsákmányolási célzat) is megvalósult, amely a tényállás 1. és 2. pontjaiban írt cselekmények esetében a kerítés büntettének megállapítását kizárták. Miként arra a védő is helyesen rámutatott, az emberkereskedelem

büntették Btk. 192. § (2) bekezdésében szabályozott alapesete és a Btk. 200. § (1) bekezdésében írt kerítés büntette elhatárolásánál a célzatnak van döntő jelentősége. Ha az elkövető a passzív alany szexuális cselekmény elvégzésére másnak történt megszerzése során haszonszerzési célzattal cselekszik, a kerítés büntette állapítható meg, amennyiben viszont a kizsákmányolási cél fennáll, az elkövető cselekménye emberkereskedelem büntettének minősül. A tényállás 1. és 2. pontjai esetében a vádlott rendszeres veréssel és fenyegetéssel, tanú1 folyamatos felügyeletével, tanú2 személyi szabadságától való megfosztásával, a tőle történt elköltözésüket vagy elmenekülésüket követően az üldözésükkel, zaklatásukkal a sértetteket kiszolgáltatott helyzetbe hozta, és e helyzet kihasználásával, tartós fenntartásával a sértettekkel végeztetett prostitúciós tevékenységből rendszeres vagyoni haszon megszerzésére törekedett. Ennek nem mond ellent az sem, hogy tanú2 és tanú1 esetében voltak olyan időszakok, amikor a vádlottnak vagy másnak (például tanú4) önként végeztek prostitúciós tevékenységet, mert a bizonyítási eljárás során ezek az időszakok konkrétan elkülöníthetők voltak a vádlott bűnösségét megalapozó cselekmények elkövetési idejétől. Tehát az emberkereskedelem büntetteként értékelt cselekményei igenis tényállásszerűek, mert a kizsákmányolási célzat, a sértettek kiszolgáltatott helyzete egyértelműen megállapítható.

[81] A tényállás 1. pontjában írt cselekmény jogi minősítése azért szorult változtatásra, mert a megállapított tényállás – szemben a tényállás 2. pontjában foglaltakkal (a vádlott távollétében rázárta az ajtót tanú2 sértettre) – nem tartalmazza, hogy a vádlott a személyi szabadságától megfosztott tanú1 sértett sérelmére követte el a bűncselekményt.

[82] Az emberkereskedelem büntettének e minősítő körülménye [Btk. 192. § (3) bekezdés a) pont] akkor állapítható meg, ha a cselekmény elkövetésekor sértett meg van fosztva a mozgási, a helyváltoztatási és a tartózkodási hely szabad megválasztásának a lehetőségétől, és nem is feltétlenül az elkövetőnek kell a sértettet megfosztania a személyi szabadságától. Az ítélkezési gyakorlatban a személyi szabadságtól való megfosztás rendszerint a sértett lefogásával, lekötözésével, meghatározott helyen való visszatartásával, helyben maradásra, mozgásra vagy helyváltoztatásra való kényszerítésével, a gépkocsi utasának a jármű megállítására való igényének a nem teljesítésével, valamint a helyiségben tartózkodó sértettre az ajtó rázárásával valósul meg. A törvényszék az elsőfokú ítélet [18] és [25] bekezdéseiben mindössze azt rögzítette, hogy a vádlott folyamatos felügyelet alatt tartotta élettársát, tanú1-et, aki részben ezért, részben a rendszeres bántalmazások és fenyegetések miatt félt tőle elmenekülni, de a tényállás szerint olyan időszakok is voltak, amikor a sértett külön élt a vádlottól, egyedül külföldön tartózkodott, illetőleg önként végezte a prostitúciós tevékenységét. Az elsőfokú ítélet [28] és [31] bekezdéseiben írt rész-cselekményeket, amikor a vádlott a sértettet arra kényszerítette, hogy szálljon be a gépkocsiba és menjen vele, mindkét esetben a kibékülésük követte, első esetben egyetértésben mentek helysége1-re, majd onnan helysége2-ba a cég3-ba dolgozni, a második esetben a vádlott maga kísérte be a sértettet a rendőrségre, ahonnan szabadon távozható, majd ismét a vádlotthoz költözött. E rész-cselekmények, amennyiben azokat ismét a vádlott részére végzett prostitúciós tevékenység követte volna, tanú1 esetében is megalapozhatta volna a Btk. 192. § (3) bekezdés a) pontjában meghatározott minősítő körülmény megállapítását, azonban a már írtak szerint nem erről volt szó.

[83] Ezért az ítéltábla a tényállás 1. pontjában írt cselekményt a Btk. 192. § (2) bekezdésében ütköző és a (3) bekezdés b) és i) pontjai szerinti emberkereskedelem büntettének minősítette, amely két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[84] A tényállás 2. és 3. pontjaiban írt cselekmények jogi minősítése, a súlyosabb alakzatot megalapozó minősítő körülmények megállapítása helyes és törvényes.

[85] A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el [Btk. 79. §].

[86] A büntetést a törvényben meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez [Btk. 80. § (1) bekezdés]. Határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértéke az irányadó; a középérték a büntetési tétel alsó és felső határa összegének a fele [Btk. 80. § (2) bekezdés]. Ha a törvény a büntetés kiszabása esetén a Különös Részben meghatározott büntetési tételek emelését írja elő, a (2) bekezdésben meghatározott számítást a felemelt büntetési tételekre tekintettel kell elvégezni [Btk. 80. § (3) bekezdés].

[87] Bűnhalmazat esetén egy büntetést kell kiszabni [Btk. 81. § (1) bekezdés]. A halmazati büntetést a bűnhalmazatban lévő bűncselekményre megállapított büntetési nemek, illetve büntetési tételek közül a legsúlyosabbnak az alapul vételével kell kiszabni [Btk. 81. § (2) bekezdés]. Ha a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább kettő határozott ideig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, a büntetési tétel felső határa legmagasabb büntetési tétel felével emelkedik, de nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát [Btk. 81. § (3) bekezdés].

[88] A vádlottal szemben – a halmazati büntetésre vonatkozó szabályokra figyelemmel – öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés szabható ki, a középérték tíz év. Ebből következően a szabadságvesztés tartamának 16 évben történt meghatározására anyagi jogszabálysértéssel került sor, annak mérséklése feltétlenül indokolt.

[89] Az 56. BK vélemény szerint a bíróság által megállapított minősítéshez kapcsolódó büntetési keret – figyelembe véve a Btk. Általános Része rendelkezéseit is – büntetést meghatározó alapvető tényező. Ez jelöli ki azokat a határokat, amelyek között a súlyosító és enyhítő (összefoglalóan a büntetést befolyásoló) körülmények a büntetést alakíthatják. A büntetést befolyásoló körülményeket nem elvont általánosságban, nem mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva, egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni, és a határozatban megindokolni. Nem az enyhítő és súlyosító körülmények száma, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál.

[90] Jelen ügyben a büntetést befolyásoló alanyi és tárgyi tényezők felsorolása, illetőleg súlyozása tekintetében az elsőfokú ítélet indokolása kisebb mértékben helyesbítésre, kiegészítésre szorul.

[91] Nem csak az időmúlást kellett volna enyhítő körülményként értékelni, hanem – figyelemmel a 2/2017. (II.10.) AB határozatban és az 56. BK vélemény III.10. pontjának második mondatában foglaltakra – a büntetőeljárás vádlottnak fel nem róható elhúzódnását is,

amelyre az ítélet indokolásában a Be. 564. § (4) bekezdés b) pontja alapján utalni kell. Az időmúlás enyhítő hatása függ az ügy tárgyát képező bűncselekmény tárgyi súlyától, törvényi fenyegetettségétől (56. BK vélemény III.10. pont első mondat), így jelen ügyben az időmúlás és az eljárás elhúzódása (három és fél év) kisebb súllyal enyhítő tényező. Ehhez képest a hosszú ideig (ugyancsak három és fél év) letartóztatásban töltött időt nagyobb nyomatékkkal kellett a vádlott javára értékelni.

[92] Kisebb nyomatékkkal további enyhítő körülmény, hogy a vádlott a másodfokú nyilvános ülésen a tényállás 3. pontjában írt cselekmény tekintetében elismerte bűnösségét (a tényállás 1. és 2. pontjai kapcsán megállapított tényeket továbbra is tagadta).

[93] Az 56. BK vélemény II/4. pontjának harmadik mondata szerint enyhítő körülmény, ha az elkövetőnek tartásra, illetve nevelésre szoruló hozzátartozói vannak, ez azonban nem vehető figyelembe, ha gondozási kötelezettségét nem teljesíti. Jelen ügyben a hosszú ideje letartóztatásban lévő vádlott esetében nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy eleget tesz gondozási kötelezettségének, az a körülmény pedig, hogy a szülei gondoskodnak a gyermekeiről, a vádlott javára nem értékelhető. Márpedig arra a védelem sem hivatkozott, hogy a bv. intézetből a vádlott anyagi támogatást nyújtana kiskorú gyermekei eltartásához.

[94] Az ítéltábla – figyelemmel a cselekmény jellegére – a sértetti közrehatást nem látta megállapíthatónak, tehát a bűnösségi körülmények kiegészítését célzó védelmi felvetésnek e körben sem adott helyt.

[95] Súlyosító körülményként kell figyelembe venni azt is, hogy a vádlott a cselekményeit visszaesőként, a tényállás 1. pontjában írt cselekményt az élettársa, tanúl sérelmére valósította meg (összeköltözésük ellenére a vádlott és tanú2 között élettársi kapcsolat nem jött létre).

[96] Egyebekben helyesen értékelte a törvényszék súlyosító körülményként a vádlott többszörösen büntetett előéletét, a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje és részben feltételes szabadság hatálya alatti elkövetést (56. BK vélemény II/2. pont). Fokozott a büntetett előélet nyomatéka, ha a sorozatos elítélésekből, az elkövető életviteléből és az újabb bűnelkövetésből a bűnöző életmódra lehet következtetni; e körülmények a vádlott esetében kétségtelenül megállapíthatók. Csakugyan a vádlott terhére kell értékelni azt is, hogy huzamosabb időn keresztül került sor az elkövetésre, e körben tehát az ítéltábla a védelem álláspontjával nem értett egyet.

[97] A törvényszék által feltárt, illetőleg a felülbírálat során megállapított további bűnösségi körülmények, különösen a vádlott kedvezőtlen előélete a tíz éves középmértéket meghaladó, de – figyelemmel az időmúlásra, a büntetőeljárás elhúzódására, valamint a letartóztatásban töltött időre is – a büntetési tétel felső határát meg nem közelítő tartamú szabadságvesztés kiszabását indokolják. Ezért az ítéltábla a szabadságvesztés tartamát 12 évre enyhítette.

[98] A vádlott 2017. szeptember 26-án töltötte ki a helységi Járásbíróság 2016. október 17-én jogerős 1.Beü.67/2016/2. számú ítéletében összbüntetésként megállapított 3 év 8 hónap

tartamú szabadságvesztést, tehát a jelen ügyben elbírált bűncselekmények elkövetéséig három év nem telt el. Ebből következően helyes a törvényszéknek az elsőfokú ítélet [456] bekezdésében írt megállapítása, miszerint a vádlott a bűncselekményeket a Btk. 459. § (1) bekezdés 31. pontja szerinti visszaesőként követte el. Elmulasztotta ugyanakkor a körülménynek a rendelkező részben történő megállapítását, mely részében az elsőfokú bíróság ítélete helyesbítésre szorult. Az ítéltábla ezért feltüntette, hogy a büntetést a vádlottal mint visszaesővel szemben szabta ki.

[99] A szándékos bűncselekmények miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt vádlott méltatlan a közügyek gyakorlására, így a törvényszék a Btk. 61. § (1) bekezdése és a 62. § (1) bekezdése alapján megalapozottan döntött a közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazásáról, annak tartamának enyhítésére nem volt ok.

[100] A törvényszék az emberkereskedelem büntette miatt három évet meghaladó tartamú szabadságvesztésre ítélt vádlott esetében a Btk. 37. § (3) bekezdés a) pontjának ad) alpontja alapján törvényesen határozta meg, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház.

[101] A vádlott cselekményei egy részét (tényállás 1. és 2. pontjai) a Budapest Környéki Törvényszék 11.Fk.64/2012/36. számú ítéletében kiszabott 1 év 6 hónap szabadságvesztés végrehajtása során engedélyezett feltételes szabadság hatálya alatt követte el, ezért a Btk. 38. § (4) bekezdés d) pontja alapján a vele szemben jelen ügyben kiszabott szabadságvesztésből csakugyan nem bocsátható feltételes szabadságra, egyidejűleg a hivatkozott feltételes szabadságot a Btk. 40. § (1) bekezdésének a) pontja alapján meg kellett szüntetni.

[102] A törvényszék a Be. 87. § b) pontja alapján – tekintettel a Be. 86. § (2) bekezdésére is – törvényesen rendelte el a helységli Járásbíróság 2015. január 27-én jogerős 1.Fk.94/2013/20. számú ítéletében kiszabott 1 év 6 hónap szabadságvesztés végrehajtását. A végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés 3 éves próbaideje nem telt el 2018. január 26-án, mivel a vádlott által folyamatosan töltött szabadságvesztések, illetőleg a 2018. november 18-án történt feltételes szabadságra bocsátás folytán a próbaidő meghosszabbodott 2021. november 17-ig.

[103] Az előzetes fogva tartásban töltött idő beszámításáról hozott rendelkezés is megfelel a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdéseiben írt büntető anyagi jogi rendelkezéseknek. Az előzetes fogva tartásban töltött idő pontatlanul lettek megjelölve, mivel a terhelt ugyanazon a napon kétfajta kényszerintézkedés hatálya alatt nem állhat. Ezért az ítéltábla az őrizet befejező napjaként 2019. december 11. napját, a letartóztatás kezdő napjaként – e kényszerintézkedés elrendelésének időpontjára figyelemmel – 2019. december 12. napját tüntette fel.

[104] A vádlottal szemben a bűncselekményből eredő vagyonra a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja alapján vagyoneklobzást kellett elrendelni, azonban a törvényszék tévesen állapította meg annak összecszerűségét. A vádlottnak nem csak a tényállás 2. pontjában írt cselekmény elkövetéséből keletkezett bevétele, hanem a tényállás 3. pontjában írt cselekményből is, amelyre ugyancsak vagyoneklobzást kell alkalmazni. Erre tekintettel az ítéltábla a vagyoneklobzás összecszerűségét 1.033.500,- forintban állapította meg. A felülbírálat során a terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában is lehetőség van vagyoneklobzás elrendelésére vagy annak összecszerűségének felemelésére, az – figyelemmel a Be. 595. § (6)

bekezdésében foglaltakra is – nem ütközik a Be. 595. §-ában szabályozott súlyosítási tilalomba.

[105] A lefoglalt bűnjelekkel, a vádlottól lefoglalt készpénz visszatartásával, valamint a bűnügyi költség viselésével kapcsolatos ítéleti rendelkezések törvényesek. A készpénz kapcsán az ítéltábla a végrehajtás érdekében megjelölte a törvényszék letéti számát is.

[106] A törvényszék elmulasztotta feltüntetni az ítélet bevezető részében a 2022. június 15-én tartott tárgyalási határnapot, ezt az ítéltábla korrigálta.

[107] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla a fellebbezésekkel támadott elsőfokú ítéletet a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[108] A Btk. 92. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a másodfokú határozat meghozataláig letartóztatásban töltött időt is be kellett számítani a kiszabott szabadságvesztésbe.

[109] A vádlott településli bérleménye a lakcímnnyilvántartásban soha nem szerepelt tartózkodási helyként, a bérleti joga évekkel ezelőtt megszűnt, ezért e lakcím feltüntetését mellőzni kellett. A fogva tartás helye a Be. 10. § (1) bekezdés 15. pontja szerint tényleges tartózkodási helynek minősül, így a személyi adatokat ezen okból is pontosítani kellett.

[110] Az ítéltábla határozata elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) és (2) bekezdései zárják ki, ugyanis a bűnösség kérdésében az elsőfokú bírósággal ellentétes döntés nem született.

Budapest, 2023. június 20.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Lőrinczy Attila István s.k. előadó bíró, Dr. Németh Nándor s.k. bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 2022. november 23. napján kihirdetett 11.B.38/2021/155. számú ítélete – a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.98/2023/15. számú határozata folytán – 2023. június 20. napján jogerős.

Budapest, 2023. június 20.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.

a tanács elnöke